

Ministru kabineta noteikumu „Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem” projekta sākotnējās ietekmes novērtējums (anotācija)

Tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkums	
Mērķis, risinājums un projekta spēkā stāšanās laiks	Ministru kabineta noteikumu projekts „Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem” (turpmāk – noteikumu projekts) izstrādāts, lai noteiktu valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijas, kurās ietverti šo vadlīniju prasībām atbilstoši izglītības programmu paraugi. Paredzēts, ka noteikumu projekts stāsies spēkā 2019. gada 1. septembrī.

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība	
1. Pamatojums	Noteikumu projekts izstrādāts, pamatojoties uz Izglītības likuma 14. panta 18.¹ punktu. Noteikumu projekts ir izstrādāts atbilstoši Izglītības likuma pārejas noteikumu 68. punktam, kā arī lai nodrošinātu LR Saeimas 2014. gada 22. maija sēdē apstiprinātajā politikas plānošanas dokumentā “Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam” (https://m.likumi.lv/doc.php?id=266406) (turpmāk – pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam) un ar Ministru kabineta 2016. gada 3. maija rīkojumu Nr. 275 apstiprinātajā rīcībpolitikas plānošanas dokumentā “Valdības rīcības plāns Deklarācijas par Māra Kučinska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai” (https://likumi.lv//ta/id/281943?&search=on) Izglītības un zinātnes ministrijai (turpmāk – ministrija) noteikto rīcības virzienu un uzdevumu īstenošanu, kā arī atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 5. decembra sēdes protokollēmuma (prot. Nr.60 35.§) “Informatīvais ziņojums “Par pāreju uz mācībām valsts valodā vispārējās izglītības iestādēs”” 3.punktā noteiktajam.
2. Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā	Pirmsskolas izglītība ir vispārējās izglītība daļa. Normatīvais regulējums (šobrīd Ministru kabineta 2012. gada 31. jūlija noteikumi Nr. 533 “Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām”), kas nosaka pirmsskolas izglītības satura īstenošanas mērķus un uzdevumus, obligāto saturu un tā apguves plānotos rezultātus, vērtēšanas pamatprincipus un valsts pirmsskolas izglītības vadlīniju prasībām atbilstošus izglītības programmu paraugus, ir izveidots salīdzinoši nesen – pirms septiņiem gadiem. Pirmsskolas izglītības obligātais

regulējuma mērķis un būtība	saturs un tā apguves plānotie rezultāti tajā veidoti atšķirīgi no abos pārējos vispārējās izglītības posmos noteiktā regulējuma; pirmsskolas izglītības apguves plānotie rezultāti ir definēti fiziskās, psihiskās un sociālās attīstības jomās, tie ir salīdzinoši vispārīgi un pietiekami neaktualizē bērna attīstības un mācīšanās vajadzībām 21. gadsimtā fundamentāli svarīgu sociāli emocionālo un domāšanas prasmju attīstību (nav ietverti tādi sasniedzamie rezultāti, kā, piemēram, apzināties un atpazīt savas un citu cilvēku emocijas, pašam pārvaldīt savas emocijas, domas un uzvedību, veidot attiecības ar vienaudžiem un pieaugušajiem, izvirzīt mērķus un risināt problēmas; konstruēt jaunas zināšanas no jau pieredzē esošajām zināšanām un informācijas, runāt par savām izjūtām un domāšanu); ir nepieciešams precizēt plānotos rezultātus latviešu valodas apguvē mazākumtautību izglītības programmās. Nepieciešamību nodrošināt bērniem agrīnā vecumā strukturētu, uz izziņas, domāšanas un patstāvības prasmju attīstību vērstu izglītību pamato starptautiski pētījumi (piemēram, "Starting Strong 2017: Key OECD indicators on early childhood education and care"(https://read.oecd-ilibrary.org/education/starting-strong-2017_9789264276116-en#page2)). Valsts izglītības satura centra (turpmāk – VISC) 2016. gada novembrī uzsāktā Specifiskā atbalsta mērķa: 8.3.1. Attīstīt kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības saturu Eiropas Sociālā fonda projekta Nr.8.3.1.1/16/I/002 “Kompetenču pieeja izglītības saturā” (turpmāk – ESF projekts) (detalizēta informācija par projekta darbībām un aktivitātēm http://visc.gov.lv/visc/projekti/esf_831.shtml un https://www.skola2030.lv/) mērķis un aktivitātes, kas aptver visus trīs (pirmsskolas izglītība, pamatzglītība, vidējā izglītība) vispārējās izglītības posmus, ļauj nodrošināt mūsdienīga un pēctecīga satura pakāpenisku īstenošanas uzsākšanu no 2019. gada 1. septembra pirmsskolā. VISC ESF projektā ir sagatavoti pirmsskolas mācību programmu paraugi ar satura plānošanas piemēriem, tiek izstrādāts diagnosticējošs instruments sagatavošanās pamatzglītības ieguvei izvērtēšanai, kā arī citi metodiskie materiāli pedagogiem, tiek īstenota pedagogu profesionālās kompetences pilnveide. Savulaik Ministru kabineta 2009. gada 8. septembrī izskatītajā Sociālās drošības tīkla stratēģijā viens no izglītības jomā veicamo pasākumu mērķiem bijis nodrošināt bērnu vecumposmam atbilstošu izglītības saturu un veikt
------------------------------------	--

	sagatavošanās darbus vispārējās pamatizglītības apgaves no sešu gadu vecuma uzsākšanai. Šī uzdevuma īstenošanas kontekstā jau 2009. – 2011. gadā VISC darba grupas ietvarā izstrādāja un īstenoja pilotprojektu “Sešgadīgo bērnu integrētās mācību programmas aprobācija” (turpmāk – pilotprojekts). Pilotprojekta gala ziņojumā tika secināts, ka “mēs esam liecinieki paradigmas maiņai pirmsskolas izglītībā. Bērnu attīstības sekmēšanā uzsvars tiek pārcelts no satura apgaves, kas virzīta uz rezultātu, uz izziņas darbību un tās kvalitatīvu norisi, kam piešķirta galvenā vērtība.” (http://visc.gov.lv/visc/dokumenti/petijumi/20111024_pilotproj_rez_analize.pdf). Šobrīd noteikumu projektā plānotās izmaiņas ir pēctecīgs turpinājums tam procesam, kas 2010. gadā tika uzsākts pirmsskolas mācību satura pilnveidē; nodrošina mācību satura pēctecību, kā arī nostiprina vērtību un tikumu mērķtiecīgu iestrādi mācību saturā atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 15. jūlija noteikumiem Nr.480 “Izglītojamo audzināšanas vadlīnijas un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtība”. Noteikumu projekts paredz noteikt: pirmsskolas izglītības satura īstenošanas mērķus un uzdevumus; pirmsskolas izglītības satura apgavē aktualizējamās vērtības; pirmsskolas izglītības obligāto saturu, īstenošanas principus un tā apgaves plānotos rezultātus; pirmsskolas izglītības vērtēšanas pamatprincipus; valsts pirmsskolas izglītības vadlīniju prasībām atbilstošus izglītības programmu paraugus. Noteikumu projektā ietvertais saturs ir veidots, ievērojot visās izglītības pakāpēs vienotus satura uzbūves (caurviju prasmju un mācību satura jomu definējumi), satura īstenošanas un vērtēšanas principus, pēctecīgi specificējot tos atbilstoši pirmsskolas izglītības pakāpei. Noteikumu projektā noteikti obligātā satura apgaves plānotie rezultāti latviešu valodā tām izglītības iestādēm, kas īsteno mazākumtautību pirmsskolas izglītības programmu. Pirmsskolas izglītības satura īstenošanas mērķis ir zinātkārs, radošs un dzīvespriecīgs bērns, kas dzīvo veselīgi, droši un aktīvi, darbojas patstāvīgi un mācās ieinteresēti un ar prieku, gūstot pieredzi par sevi, citiem, apkārtējo pasauli un savstarpējo mijiedarbību tajā. Mērķa formulējumā ietverta holistiskā un bērncentrētā pieeja, uzsverot ikviena pirmsskolas vecuma bērna potenciālu, attīstības un mācīšanās vajadzības un
--	---

	izglītības pakāpes nozīmību bērna dzīvē. Pirmsskolas izglītības obligāto saturu veido: 1) vērtības – dzīvība, cilvēka cieņa, brīvība, ģimene, darbs, daba, latviešu valoda un Latvijas valsts –, kā arī citas Latvijas Republikas Satversmē un Ministru kabineta noteikumos par izglītojamo audzināšanas vadlīnijām un informācijas, mācību līdzekļu, materiālu un mācību un audzināšanas metožu izvērtēšanas kārtību minētās vērtības un tikumi. Pirmsskolas izglītības obligātā satura apguvē, tai skaitā dažādu pratību pamatos jeb kompleksos sasniedzamos rezultātos, pamatvērtības “dzīvība” izpratne ietver veselības kontekstu, akcentējot veselību veicinošu paradumu veidošanu un veselību ietekmējošo riska faktoru apzināšanos un novēršanu; 2) caurviju prasmes (kritiskā domāšana un problēmrisināšana, jaunrade un uzņēmējspēja, pašvadīta mācīšanās, sadarbība, pilsoniskā līdzdalība un digitālās prasmes), kas ir pirmsskolas izglītības obligātā satura pamats. Tās ietver nozīmīgus bērna darbības kognitīvos, afektīvos un sociālos aspektus, kas attiecas uz visiem cilvēka darbības virzieniem un palīdz apgūt zināšanas, izpratni un pamatprasmes dažādos kontekstos. Caurviju prasmju attīstība un nostiprināšana ir būtiska vispārējās izglītības satura daļa visos trīs izglītības posmos; 3) pratību pamatus, kas ietver vērtības un tikumus, caurviju prasmes un zināšanas, izpratni un pamatprasmes, šādās mācību jomās: valodu, sociālā un pilsoniskā, kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā, dabaszinātņu, matemātikas, tehnoloģiju, veselības un fiziskās aktivitātes. Pirmsskolas obligātajā saturā stiprināts cilvēkdrošības aspekts dažādās mācību jomās, iestrādāta patstāvības, sociāli emocionālo un domāšanas prasmju apguve. Pētījumi rāda, ka digitālo tehnoloģiju lietotāju vecums kļūst arvien jaunāks. Latvijā 47% bērnu jau vecumā līdz diviem gadiem lieto tehnoloģijas, bet vecāki tikai daļēji apzinās un iesaistās bērnu izglītošanā par digitālo tehnoloģiju izmantošanas riskiem (http://www.centrsdardedze.lv/lv/uzzinai/petijumi), tas nozīmē, ka pirmsskolas izglītībā ir nepieciešams veicināt bērnu digitālās prasmes(https://www.pzi.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/pzi/0-8_National_report_LV_ENG_with_annexes.pdf), īpaši uzsverot veselīga dzīvesveida paradumu veidošanos, tāpēc noteikumu projekts paredz digitālo prasmju apguves īstenošanu (noteikumu projekta 9.6. apakšpunkts digitālās prasmes: bērns
--	--

	mācās atšķirt virtuālo pasauli no reālās un saprast digitālo tehnoloģiju lomu; zina noteikumus, kuri jāievēro, lietojot dažādus informācijas nesējus, tajā skaitā digitālās ierīces). Šo prasmju apguve neprasa papildus laiku bērniem mācību procesā pastiprināti darboties ar digitālajām ierīcēm un izglītības iestāžu dibinātājiem ieguldījumus tehnoloģiju iegādē, bet gan paredz izpratnes veidošanu par reālās pasaules nozīmību, tehnoloģijām kā vienu no iespējamajiem papildus instrumentiem mācību procesā un pats būtiskākais – veselību veicinošu paradumu izkopšanu. Ir jāņem vērā, ka darbā ar digitālajiem mācību līdzekļiem ir jāievēro noteiktas prasības. Tā kā personai, ilgstoši atrodoties vienā ķermeņa pozā, piemēram, raugoties ekrānā, var rasties saspringums kakla un plecu daļā, ar 20 minūšu intervālu nepieciešams izvingrināt plecu un kakla daļu, tādējādi mazinot muskuļu saspringumu. Papildus ik pēc 20 minūtēm, kas pavadītas, bērnam skatoties ekrānā, 20 sekundes jāpavada, atslābinot acs muskuli un skatoties tātūmā (https://www.spkc.gov.lv/upload/Infografikas/acuveselibaspkci_nfografikaa4labots5.pdf). Ikdienā palielinoties laikam, ko cilvēki pavada, raugoties datora ekrānā, pieaug arī tā sauktā datora redzes sindroma izplatība, kas izpaužas kā acu nogurums, sausuma sajūta u.c. (M Rosenfield 2011; https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/j.1475-1313.2011.00834.x). Tādēļ svarīgi jau bērniem pirmsskolas vecumā veicināt ne tikai digitālo līdzekļu lietpratību, bet arī izpratni par digitālo līdzekļu ietekmi uz veselību. Bērni jāizglīto, mācot paņēmienus, kā potenciāli novērst redzes problēmu veidošanos, kas varētu rasties, pavadot ilgāku laiku pie ekrāna, kā arī jāveicina veselīgu ieradumu veidošanās, bērniem strādājot ar digitālajiem līdzekļiem. Noteikumu projektā ir definēti plānotie rezultāti mācību jomās pirmsskolas izglītības posma nobeigumā ar paredzamo bērnu vecumu – septiņi gadi, kas ir sensitīvs, tāpēc bērnu sniegumā ir iespējamās būtiskas atšķirības ar individuālām variācijām (piemēram, lasītprasmē, pašregulācijā, domāšanas attīstībā). Noteikumu projektā ir stiprināta bērna mācīšanās atbilstoši viņa individuālajām spējām un vajadzībām. Vienlaikus noteikumu projekts, tāpat kā šobrīd spēkā esošās pirmsskolas vadlīnijas, paredz pakāpenisku lasītprasmes attīstību. Tas šajā vecumā bērnam ir gan nepieciešami veiksmīgai mācīšanās turpināšanai, gan interesanti (bērns ir ieinteresēts izzināt lasīšanas procesu). Tiek paredzēts, ka bērna lasītprasmes
--	--

	sniegums būs atšķirīgs un ir atbilstošs individuālajām spējām, neatkarīgi no izglītības programmas, kurā viņš mācās, un ģimenes valodas vides. Latviešu valodas apguvē mazākumtautības pirmsskolas izglītības programmās nav paredzēts, ka bērnam, beidzot pirmsskolu, būtu jālasa divās valodās. Bet netiek izslēgts – kāds bērns to darīs, turklāt lasīšana viņam divās vai pat trīs valodās sagādās prieku (daudzās pirmsskolās interešu izglītībā tiek piedāvātas arī, piemēram, angļu valodas nodarbības, kurās bērni iepazīst burtus). Attiecībā uz plānotajiem rezultātiem lasītprasmē mazākumtautības pirmsskolas izglītības programmās noteikumu projektā ir precizēts to apjoms, un tas nozīmē, ka pedagoģiskajā procesā bērns netiek mērķtiecīgi mācīts, piemēram, lasīt latviešu valodā pa zīlēm, kas ir tradicionālā lasītprasmes apguves metode, bet gan pamatā “fotografē” izglītības iestādē un savā apkārtnē esošos un redzamos vārdus, atpazīst tos, zina un saprot to nozīmi. Noteikumu projekts paredz, ka pedagoģiskajā procesā, kas tiek īstenots bilingvāli atbilstoši bērna attīstībai, mērķtiecīgi tiek veicināta bērna izzināšanas darbība un komunikatīvās prasmes, lai bērns veiksmīgi varētu iesaistīties saziņā par tematiem, kuri saistīti ar viņa ikdienu un mācību procesu. Noteikumu projektā raksturoti satura īstenošanas un bērna sasniegumu vērtēšanas principi, aktualizējot iekļaujošu izglītību un paredzot, ka ar vides pieejamību, daudzveidīgām metodēm, dialogu un sadarbībā veidotu profesionālu atbalstu tiek nodrošinātas visu bērnu dažādās vajadzības, tādējādi palielinot ikviena bērna līdzdalības iespējas mācību procesā. Pirmsskolas izglītības saturs īstenojams vienotā audzināšanas un mācību procesā, kurā integrēti un tieši praktiskā darbībā ikviens bērns apgūst zināšanas un izpratni, pamata un caurviju prasmes, attīsta ieradumus un tikumus, kas balstīti vērtībās. Līdz šim pirmsskolas izglītības normatīvajā regulējumā nav bijusi pievērsta uzmanība tam, kā bērns saprot savu mācīšanos, kā konstruē zināšanas, kas ir nozīmīgi procesa izpratnes un pamatprasmju veidošanā īpaši pirmsskolas vecuma bērniem, tāpēc noteikumu projektā definēts princips, kā bērnam veicināt mācīšanos iedziļinoties. Noteikumu projektā akcentēta bērna praktiskā darbība, mācīšanās dažādās vidēs, īpaši uzsverot nodarbības ārā un dažāda veida kustību aktivitātes. Pirmsskolas izglītības programmu paraugos pedagoģiskā procesa organizācijas principu un īstenošanas plānā noteikts,
--	--

	ka • mācību saturu īsteno kā integrētu mācību procesu rotaļnodarbībā dienas garumā, neveidojot specifiskas un laika ziņā ierobežotas nodarbības mācību jomās; • integrētas mācības plāno par bērnam aktuālu tematu laika periodam ne īsākam par vienu mēnesi, paredzot un nodrošinot laiku bērna patstāvīgai rotaļdarbībai un satura jautājuma izzināšanai iedziļinoties; • formulē konkrētu, bērnam saprotamu galveno ziņu un izvēlas tematam un šai ziņai atbilstošus kompleksus sasniedzamos rezultātus visās mācību jomās un plāno to saskaņotu apguvi bērna praktiskā darbībā; • izglītības iestādē organizētos pasākumus veido kā daļu no mācību satura apguves; • katru dienu daļu mācību satura īsteno ārpus telpām, stiprinot veselīga dzīves veida un atrašanās dabā paradumu veidošanos. Kopš 2017. gada 1. marta VISC ESF projektā notiek jaunā mācību satura un pieejas aprobācija (turpmāk – aprobācija), tajā skaitā ieviešanas aprobācija 100 izglītības iestādēs visos plānošanas reģionos. No šīm 100 izglītības iestādēm 25 ir pirmsskolas izglītības iestādes. Kopā 39 izglītības iestādes, kas piedalās aprobācijā, īsteno pirmsskolas izglītības programmas un ir iesaistītas noteikumu projekta satura aprobācijā. Mācību satura un pieejas aprobācijā un pilnveidē visās vispārējās izglītības pakāpēs lielākās plānotās izmaiņas ir saistītas ar caurviju prasmju attīstību, lielāku bērnu un jauniešu iesaisti mācībās, patstāvīgu mācīšanās prasmju attīstību, jaunu zināšanu konstruēšanu un lietošanu netradicionālās, jaunās situācijās. Šāda mācību satura un pieejas īstenošana prasa attīstīt un nostiprināt pedagogu un citu speciālistu sadarbību mācību satura un procesa kopīgai plānošanai izglītības iestādes līmenī. Lai nodrošinātu pedagogu profesionālas kompetences pilnveides vajadzības (izglītības iestādes pedagogu komandas izpratnes veidošana par kompetenču pieeju izglītības saturā, integrēta mācību un audzināšanas procesa plānošana un īstenošana praksē, attīstošas atgriezeniskās saites sniegšana un mācību procesa vērtēšana, kurā tiek attīstīta bērna pašiniciatīva un līdzatbildība par sasniedzamo rezultātu, pedagoģiskās darbības izvērtēšana un atbalsta sniegšana, efektīvas sadarbības
--	---

	veidošana izglītības iestādē), pedagogu izglītošana paredzēta VISC īstenotā ESF projekta ietvaros, kā arī 2017. gada un 2018. gada valsts budžeta mērķdotācija pedagogu profesionālās kompetences pilnveidei prioritāri ir novirzīta minēto tēmu visaptverošam piedāvājumam dažādu izglītības pakāpju pedagogiem. Piemēram, • no 2018. gada janvāra līdz decembrim notiek profesionālās kompetences pilnveides mācības visu Latvijas pirmsskolas izglītības iestāžu vadības komandām (tajā skaitā iestādes vadītājs un metodiķis; kopā 1090 pedagogiem), A programmas kursus 36 stundu apmērā īsteno Latvijas Universitāte kā VISC ESF projekta sadarbības partneris; • par valsts budžeta līdzekļiem 2018. gada jūnijā ir uzsākti pedagogu profesionālās kompetences pilnveides A programmas 72 stundu kursi pirmsskolu pedagogiem “Tālākizglītotāju un mācīšanās konsultantu sagatavošana pirmsskolām reģionu vajadzībām” (kopā 84 pedagogi), ko īsteno Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija. Atbilstoši Izglītības likuma 18. pantā noteiktajam pašvaldības kompetence ir organizēt pedagogu profesionālās meistarības pilnveidi, koordinēt un nodrošināt metodisko darbu, tāpēc jau 2017. gadā VISC aicināja pašvaldības, organizējot metodisko darbu pilsētās un novados, iesaistīties jaunu atbalsta mehānismu veidošanā mūsdienīgas lietpratības izglītības ieviešanai un nostiprināšanai. Kā viens no piedāvātajiem ceļiem, pašvaldībai kopā ar izglītības iestādes administrāciju mērķtiecīgi izvērtējot pedagogu kapacitāti un iespējas un plānojot metodisko darbu pašvaldības līmenī, bija ierosinājums nostiprināt savstarpēji atbalstošu un profesionālu pedagogu kopienu un veidot pedagogu – konsultantu tīklu, kas var darboties izglītības iestādē un arī novada mērogā. Šāds modelis jau ir aprobēts un veiksmīgi darbojas, piemēram, Ventspilī. Tāpēc par valsts budžeta līdzekļiem un ar pašvaldības rekomendāciju 2018. gadā salīdzinoši nelielam skaitam pirmsskolas pedagogu tiek piedāvāta pedagogu profesionālā pilnveide A kursu veidā ar pietiekami lielu stundu skaitu, piedāvājot kļūt par skolotāju konsultantu izglītības iestādē, kas ir labs atbalsta resurss jaunā mācību satura ieviešanai. Ar šo kursu programmu netiek veidota jauna pedagoga kvalifikācija, bet tiek stiprināta pedagoga profesionalitāte. 2017. gadā par valsts budžeta
--	---

		līdzekļiem tika piedāvāti mācīšanās konsultantu kursi pamata un vidējās izglītības pakāpēs strādājošiem pedagogiem. 2018. gadā, ņemot vērā pieprasījumu, tika veidotas jaunas grupas, kā arī izveidota kursu programma specifiski pirmsskolas pedagogiem. Tālākā šo pedagogu profesionālo prasmju lietderīga izmantošana pašvaldības līmenī ir pašvaldības kompetencē. • VISC ESF projekts ir uzsācis A programmas tiešsaistes kursus “Skolotājs, kurš vada mācīšanos pirmsskolā”, kuru jau apgūst 80 pirmsskolas pedagogu. Augustā kursa apguvi uzsāk vēl 700 pedagogu, savukārt tie, kas nepaspēja pieteikties, sākot no 2018. gada novembra, kursu saturu varēs apgūt pašmācības ceļā. • VISC ESF projekts sadarbībā ar Latviešu valodas aģentūru šā gada septembrī uzsāks pedagogu profesionālās kompetences pilnveidi pirmsskolas un sākumskolas pedagogiem, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmas, latviešu valodas prasmes pilnveides kursu profesionālajām vajadzībām formā. 2018. gada 13. – 17. augustā, īstenojot pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programmu „Intensīvie kursi latviešu valodas un kultūrvides apguvei”, tika izglītoti 30 pirmsskolas pedagogi (16 no Rīgas, 14 no Daugavpils). 2019. , 2020. , 2021. gada vasarās notiks pārējie seši intensīvie kursi padziļinātai valodas apguvei. Šie kursi tiks organizēti visos Latvijas reģionos. • VISC ESF projekts 2018. gada novembrī uzsāks un līdz 2020. gadam turpinās īstenot pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kursus pirmsskolas un sākumskolas (kopā 1200 pedagogiem) pedagogiem. Savukārt 2017. gadā pedagogu profesionālās pilnveides A kursu 36 stundu programmu “Aktuāli cilvēkdrošības jautājumi un to īstenošana” apguva 906 pedagogi, no tiem 313 pirmsskolas pedagogi no 128 pirmsskolas izglītības iestādēm. Kursos “Profesionālās pilnveides ekspertu sagatavošana kompetenču pieejas ieviešanai skolā” (72 stundas) ir piedalījušies 12 pirmsskolu pedagogi un pašvaldību speciālisti, kuri ir atbildīgi par pirmsskolas izglītību savā novadā/pilsētā.
3.	Projekta izstrādē iesaistītās	Ministrija un VISC.

	institūcijas un publiskas personas kapitālsabiedrības	
4.	Cita informācija	Nav.

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Pirmsskolas vecuma bērni, pirmsskolas izglītības pedagogi.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	Sabiedrības grupām un institūcijām projekta tiesiskais regulējums nemaina tiesības un pienākumus, kā arī veicamās darbības, jo paredzētais tiesiskais regulējums nemaina pašreiz spēkā esošo administratīvo procedūru.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Piešķirto budžeta līdzekļu ietvaros.
4.	Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums	Projekts šo jomu neskar.
5.	Cita informācija.	Nav.

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Projekts šo jomu neskar.

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu

1.	Saistītie tiesību aktu projekti	Noteikumu projekts paredz veikt grozījumus Ministru kabineta 2005. gada 18. oktobra noteikumos Nr.779 "Noteikumi par vispārējās izglītības iestāžu pedagoģiskā procesa organizēšanai nepieciešamo obligāto dokumentāciju".
2.	Atbildīgā institūcija	Par likumprojekta izstrādi ir atbildīga ministrija.
3.	Cita informācija	Nav.

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

Projekts šo jomu neskar.

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes		
1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Papildus jau notikušajai sabiedrības līdzdalībai projekta izstrādē, sabiedrības līdzdalība tiks nodrošināta arī atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 25. augusta noteikumu Nr. 970 "Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā" 7.4.1. apakšpunktam.
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Kopš 2017. gada 1. marta jaunā mācību satura un pieejas aprobācijā pirmsskolai piedalās 39 izglītības iestādes, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas. Pedagogi regulāri tiek savās izglītības iestādēs aprobācijas komandās, kas organizētas pa izglītības posmiem, lai kopīgi plānotu un izvērtētu konkrētu caurviju prasmju pēctecīgu mācīšanu attiecīgā vecuma bērniem un izvērtētu projekta izstrādātos mācību programmu projektus un mācību līdzekļu paraugus. Šie pedagogi, kopā 1731, t.sk. arī pirmsskolu pedagogi, regulāri piedalās pedagogu profesionālajā pilnveidē, ko organizē VISC ESF projekts, kas notiek reģionālās grupās, kopumā katrs apgūstot 72 stundu pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programmu. Uz izglītības iestādēm vidēji reizi semestrī brauc īpaši kuratori, lai vērotu aprobācijas gaitu, saņemtu atgriezenisko saiti un atbalstītu izglītības iestādi jaunā mācību satura un pieejas aprobācijā un ieviešanā. Pedagogu ieteikumi ņemti vērā, izstrādājot normatīvo regulējumu un pirmsskolas mācību programmu paraugus, metodiskos materiālus, kā arī plānojot pedagogu profesionālās kompetences pilnveides saturu un nepieciešamā atbalsta īstenošanu. 2017. gada nogalē VISC sadarbībā ar VISC ESF projektu Rīgā organizēja seminārus vispārējās izglītības septiņu mācību jomu un pirmsskolas un sākumskolas koordinatoriem (2017. gada 8. novembrī). Kopumā ap 1000, t.sk. 76 pirmsskolas un sākumskolas, pedagogu un metodiķu iepazinās ar jauno pieeju mācību satura īstenošanā. Semināru laikā mācību jomu koordinatoriem bija iespēja uzdot jautājumus, izteikt priekšlikumus mācību satura

	pilnveidei, kā arī apmainīties viedokļiem, strādājot grupās. Mācību jomu koordinatori ir elektroniski pieejami projekta materiāli un iespēja sazināties elektroniskajā vidē. Lai veicinātu pedagogu profesionālo kopienu iesaistīšanos mācību satura apspriešanā un apkopotu pedagogu iesniegtos priekšlikumus par jaunā mācību satura un pieejas aprakstu, decembrī un janvārī savos novados un pilsētās koordinatori tika aicināti organizēt mācību satura un pieejas apspriešanu un priekšlikumu nosūtīšanu projektam. Sabiedriskā apspriešana par pilnveidotā mācību satura un pieejas apraksta projektu "Izglītība mūsdienīgai lietpratībai" ilga no 2017. gada 25. septembra līdz 2018. gada 1. februārim. Mācību satura aprakstā izmantoti Skotu Ekselences izglītības programmas (Curriculum for Excellence) materiāli https://education.gov.scot/scottish-education-system/policy-for-scottish-education/policy-drivers/cfe-(building-from-the-statement-appendix-incl-btc1-5)/What%20is%20Curriculum%20for%20Excellence. Četru mēnešu sabiedriskajā apspriešanā iesaistījās vairāk nekā ¼ daļa Latvijas izglītības jomā strādājošo (ap 11 400 pedagogu), bērnu vecāki, sabiedrisko organizāciju pārstāvji un citi interesenti, un kopumā tika iesniegti 887 priekšlikumi. Pilnveidotā mācību satura un pieejas piedāvājumā atzinīgi novērtēta sistemātiskā pieeja mācību satura un pieejas plānošanā, virzība uz bērnu un pusaudžu lielāku iesaisti mācībās, satura pēctecība un pārskatāmība, kā arī mācīšanās rezultāti, kas bērniem un jauniešiem jāsasniedz katrā vecumposmā. Sabiedriskās apspriešanas procesā par pirmsskolas mācību saturu un pieeju tika saņemti ieteikumi gan no pirmsskolas izglītības pedagogiem, no pirmsskolas metodiskajām apvienībām un pirmsskolas izglītības iestādēm, gan no dažādām privātpersonām. Ieteikumi tika saņemti gan par mācību saturu, tā apjomu un atbilstību vecumposmam, gan organizatorisko daļu, gan par pedagogu profesionālo pilnveidi, kā arī par telpu aprīkojumu. Kopā sabiedriskajā apspriešanā iesniegti 103 priekšlikumi par pirmsskolu.
--	--

		2018. gadā īstenotas un plānotas šādas sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar noteikumu projektu: 23. janvārī forums “Cik prasmīgam ir jābūt pirmsskolas beidzējam?”, kurā piedalījās pirmsskolas pedagogi, iestāžu vadītāji un metodiķi, dažādu augstskolu mācībspēki, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības, vecāku organizāciju, Latvijas Pašvaldību savienības un citu organizāciju pārstāvji, kopskaitā ap 70 cilvēku. Tika pārrunāti jautājumi, kas saistīti ar pirmsskolas mācību saturu, tā īstenošanu, kā arī pāreju uz pamatzglītību no sešu gadu vecuma, un pausti atšķirīgi viedokļi; 11. aprīlī noteikumu projekta saturs, akcentējot iekļaujošo izglītību, pārrunāts konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” (izveidota saskaņā ar Ministru kabineta 2003. gada 16. septembra noteikumiem Nr.529 “Konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” nolikums”) sanāksmē “Skola – gatava dažādībai?”; 13. aprīlī noteikumu projektā ietvertie satura īstenošanas principi un izglītības programmu īstenošanas iespējas pārrunātas seminārā ar izglītības pārvalžu (nodaļu) pirmsskolas speciālistiem; 20. aprīlī Liepājā noteikumu projektā ietvertie satura īstenošanas principi pārrunāti konferencē pirmsskolu un sākumskolu pedagogiem un jomas koordinatoriem “Lietpratība sākumizglītībā”; 19. aprīlī un 19. jūnijā noteikumu projekts tika apspriests VISC vispārējās izglītības satura konsultatīvajā padomē.
3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	Noteikumu projektā ņemti vērā ieteikumi mazināt prasības attiecībā uz bērna lasīt un rakstītprasmi, precizēt iekļaujošas izglītības principus, stiprināt procesa, nevis sasniegšanā rezultāta nozīmi, iekļaut pirmsskolas izglītības iestādē tradicionāli organizētos pasākumus mērķtiecīgā mācību satura apguvē, palielināt bērna fiziskās aktivitātes iespējas un darbošanos ārpus telpām, bērna snieguma vērtējumu balstīt uz pedagoģisko novērojumu un par to informēt vecākus. Nav ņemti vērā ieteikumi detalizēti reglamentēt bērnu vecāku un pedagogu sadarbību, akcentējot vecāku pienākumu sadarbīties un atbildību par bērna attīstību un vešanu uz izglītības iestādi, jo

		vecāku tiesības un pienākumus reglamentē citi normatīvie akti, piemēram, Izglītības likums un Bērnu tiesību aizsardzības likums.
4.	Cita informācija	Nav.

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām		
1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Vispārējās, t.sk. pirmsskolas izglītības, iestādes, to dibinātāji.
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	Noteikumu projekta izpilde nepaplašina un nesašaurina iesaistīto institūciju funkcijas. Projekta izpilde tiks nodrošināta esošo institūciju ietvaros.
3.	Cita informācija.	Nav.

Izglītības un zinātnes ministrs

K.Šadurskis

Vizē:

Valsts sekretāre

L.Lejiņa

I.Upeniece 67814244
ineta.upeniece@visc.gov.lv